

OBSAH

Predhovor (A. Pontuch)	7
A. Všeobecná časť	
I. Operačné oddelenie a organizácia práce v ňom (V. Kliment)	11
1. Operačný trakt	11
2. Prípravovňa na anestéziu	12
3. Resuscitačná izba	12
4. Operačná sála	12
a) Umiestenie operačnej sály a jej zariadenie	12
b) Organizácia práce v operačnej sále	14
5. Operačný program	14
6. Operačný tím	16
7. Inštrumentárium na gynekologické operácie	16
a) Súprava operačných nástrojov laparotomická	16
b) Súprava operačných nástrojov na veľké pošvové operácie	18
c) Súprava operačných nástrojov na menšie pošvové operácie	21
8. Dokumentácia operácie	26
II. Príprava pacientky na operáciu (V. Kliment)	26
1. Somatická príprava	26
2. Psychická príprava	28
3. Laboratórne vyšetrenia	28
4. Anestézia	28
a) Lokálna anestézia	29
b) Celková anestézia	29
5. Podávanie krvi a náhradných roztokov	30
III. Laparotómia pri gynekologických operáciách (A. Bárdoš)	31
1. Druhy laparotómií pri gynekologických operáciách	31
a) Mediálna infraumbilikálna laparotómia	33
b) Rez podľa Pfannenstiela	35
c) Pararektálny rez	37
2. Sutúra laparotomickej rany	38
3. Resutúra laparotomickej rany	39
4. Relaparotómia	40
a) Včasná relaparotómia	40
b) Neskorá relaparotómia	41
5. Drenáž operačného priestoru	41
6. Laparoscopia	43
a) Indikácie a kontraindikácie laparoskopie	43
b) Príprava na laparoskopické vyšetrenie a inštrumentárium	44
c) Technika a komplikácie laparoskopického vyšetrenia	46
IV. Gynekologické operácie pošvovou cestou (A. Bárdoš)	49
1. Otvorenie brušnej dutiny zadnou pošvovou klenbou	54
2. Pomocný rez podľa Schuchardta	55
3. Kuldoskopia	56
4. Punkcia konečníkovomaternicovej vyhlbeniny	61

V. Zásady fyziologického operovania (A. Bárdoš)	62
VI. Pooperačná starostlivosť a komplikácie (A. Pontuch)	69
1. Pooperačná starostlivosť	69
a) Základná pooperačná starostlivosť	69
b) Transfúzia krvi	70
c) Výživa po operácii	70
d) Močenie po operácii	71
e) Ošetrovanie operačnej rany	71
f) Tlmenie bolesti po operácii	71
g) Včasné vstávanie a pooperačná gymnastika	72
h) Medikamentózna pooperačná liečba	72
ch) Psychologická starostlivosť	73
i) Osobitosti starostlivosti o pacientky vyššieho veku	75
2. Pooperačné komplikácie	75
a) Pooperačný šok	75
b) Kardiovaskulárne komplikácie	78
c) Komplikácie respiračného systému	79
d) Tromboembolické komplikácie	80
e) Infekcia operačnej rany	81
f) Pooperačná peritonitída	82
g) Pooperačný ileus	83
h) Predmety ponechané v brušnej dutine	84
ch) Dekubitálny vred	85

B. Špeciálna časť

I. Operácie na lone a pošve (A. Hudcovič – K. Poradovský)	89
1. Operačná liečba nepravidelností lona	89
a) Amputácia klitorisu	89
b) Uvoľnenie konglutinácie malých pyskov ohanbia	89
c) Resekcia hypertrofických malých pyskov ohanbia	89
2. Operačná liečba hematómu lona	89
3. Operačná liečba pruritu, leukoplakie a kraurózy lona	90
a) Denervácia lona	90
b) Jednoduchá vulvektómia	91
4. Operačná liečba nepravidelností pošvy	93
a) Operačná liečba atrézie hymenu	93
b) Discízia perzistujúceho hymenu	94
c) Reštitúcia hymenu	95
d) Operácia pomocou Schuchardtovho rezu	95
e) Operácia stenózy pošvového vchodu	95
f) Excízia priehradky pošvy	96
g) Operačná liečba vrodenej atrézie pošvy	96
5. Operačná liečba nezhubných nádorov lona	97
6. Operačná liečba cysty veľkej predsieňovej žľazy	97
a) Exstirpácia cysty veľkej predsieňovej žľazy	97
b) Incízia abscesu veľkej predsieňovej žľazy	100
c) Marsupializácia	100
7. Operačná liečba nezhubných novotvarov pošvy	100
a) Operačná liečba cýst pošvy	100
b) Operačná liečba myómov, myofibrómov a fibrómov pošvy	100
c) Operačná liečba condylomata accuminata pošvy	100
8. Operačná liečba zhubných nádorov lona a pošvy	100
9. Operačná liečba ruptúry hrádze	103
10. Operačná liečba fistúl	106
a) Operačná liečba fistúl zadnej pošvovej steny	106
b) Operačná liečba perineovaginálnych a perineorektálnych fistúl	107
11. Operačná liečba aplázie pošvy	108
a) Utvorenie umelej pošvy z tenkého čreva	109
b) Utvorenie umelej pošvy z hrubého čreva	110
c) Utvorenie umelej pošvy z proximálnej časti hrubého čreva	111

d) Utvorenie umelej pošvy pomocou kožných transplantátov	113
e) Utvorenie umelej pošvy podľa McIndoea	113
f) Utvorenie umelej pošvy z pelveoperitonea	114
g) Neoperačná liečba aplázie pošvy	115
h) Utvorenie pošvy pri parciálnej aplázii	115
12. Operačné odstránenie cudzích telies z pošvy	115
II. Operácie na maternici	117
1. Operačná liečba vrodených chýb maternice (E. Dlhôš)	117
a) Dilatácia stenózy krčka maternice	117
b) Operácie pri agenéze a duplicitách maternice	117
c) Metroplastiky	119
2. Operačné výkony na maternici pošvovou cestou	123
a) Kyretáž dutiny maternice	126
b) Vákuumaspirácia	127
c) Operačné výkony na krčku maternice	127
d) Operačné výkony na tele maternice	132
3. Operačné výkony na maternici brušnou cestou	141
a) Čiastočné a úplné odstránenie maternice	143
b) Operačná liečba poranení maternice	155
c) Enukleácia myómu maternice	157
4. Operačná liečba rakoviny maternice (I. Maňka)	160
a) Operačná liečba rakoviny krčka maternice	160
b) Operačná liečba rakoviny kýpťa krčka maternice	182
c) Operačná liečba rakoviny krčka maternice v gravidite	183
d) Operačná liečba rakoviny krčka maternice po rádioterapii	183
e) Operačná liečba rakoviny tela maternice	185
f) Panvová exenterácia	186
g) Operačná liečba sarkómu maternice	187
III. Operácie na adnexoch (A. Pontuch)	189
1. Operácie na vaječníkoch	189
a) Diagnostická ovariectómia	189
b) Klinová resekcia vaječníkov	190
c) Exstirpácia cysty vaječníka	190
d) Ovariectómia	191
e) Adnexectómia	192
f) Odstránenie hormonálne aktívneho nádoru	192
g) Operačná liečba endometriózy vaječníkov	193
h) Odstránenie torkvovaného nádoru vaječníkov	193
ch) Operačná liečba nádorov vaječníkov v gravidite	194
i) Operačná liečba zhubných nádorov vaječníkov	195
j) Operačná liečba parovariálnej cysty	195
k) Operačná liečba intraligamentóznej cysty	196
l) Operačná liečba tuboovariálnej cysty	198
m) Kastrácia	198
2. Operácie na vajčkovodoch	198
a) Operačná liečba zápalových nádorov adnexov	198
b) Operačná liečba chronickej adnexitídy	200
c) Operačná liečba hydrosalpingu	201
d) Operačná liečba hematosalpingu	201
e) Operačná liečba pyosalpingu	201
f) Operačná liečba rakoviny vajčkovodu	201
g) Operačná liečba endometriózy vajčkovodu	202
h) Operačná liečba mimomaternicovej gravidity	202
ch) Operačná liečba tuberkulózy vajčkovodu	207
i) Sterilizácia	208
j) Sterilitné operácie	211
IV. Operácie pri nepravidelných polohách rodidiel (K. Poradovský)	217
1. Operačná liečba retrodeviácií maternice	217
a) Operačná liečba retrodeviácie maternice inguinálnou cestou	218
b) Operačná liečba retrodeviácie maternice abdominálnou cestou	219

c) Operačná liečba retrodeviácie maternice vaginálnou cestou	227
2. Operačná liečba descenzov a prolapsov rodidiel	230
a) Operačná liečba poklesu prednej pošvovej steny a cystokély	230
b) Plastika zadnej pošvovej steny a hrádze	234
c) Operačná liečba enterokély	235
d) Operačná liečba descenzu a prolapsu maternice	238
e) Operačná liečba descenzu alebo prolapsu kýpľa krčka maternice po supravaginálnej amputácii maternice	255
f) Operačná liečba prolapsu pošvy po hysterektómii	256
g) Operačná liečba inverzie maternice	257
V. Operácie pri funkčnej inkontinencii moču (D. Brucháč)	259
1. Plastické operácie	263
a) Plastika sfinktera podľa Stoeckela	263
b) Plastika sfinktera podľa Atabekova	264
2. Podporné operácie	265
a) Plastika pomocou musculus bulbocavernosus	265
b) Plastika podľa Franza a Ingelmana – Sundberga	267
c) „Zvitková“ plastika podľa Kraatza (Rollenplastik)	268
d) Plastika pomocou silonovej siete	268
e) Pyramidálisová plastika podľa Goebella a Stoeckela (uretropexia)	269
3. Závesné operácie	270
a) Perrinova operácia	270
b) Marshallova – Marchettiho – Krantzova operácia (cystourethropexia)	271
VI. Urologické operácie (D. Brucháč)	272
1. Operačná liečba vezikovaginálnej fistuly	272
a) Plastika podľa Fütha	272
b) Plastika podľa Martiusa	275
2. Operačná liečba uretrovaginálnej fistuly	275
3. Operačná liečba ureterálnej fistuly	276
4. Operačná liečba fistuly po aktinoterapii	276
5. Operačná liečba poranení močovodu	276
a) Peroperačné ošetrenie poranenia močovodu	276
b) Sutúra močovodu koniec ku koncu	276
c) Implantácia močovodu do močového mechúra (ureterocystoneostómia)	277
d) Implantácia močovodu do čreva	278
e) Implantácia močovodu pod kožu (ureterokutaneostómia)	278
f) Nefrostómia	278
6. Peroperačné ošetrenie poranení močového mechúra	279
VII. Operácie na prsníku (E. Dlhôš)	280
1. Incízia abscesu prsníka	280
2. Operačná liečba nádorov prsníka	282
a) Exstirpácia nádoru a mliekovodov	283
b) Intramamárna mastektómia	287
c) Ablácia (amputácia) prsníka	287
d) Radikálna mastektómia	288
VIII. Gynekologické operácie v detskom a dospievajúcom veku (A. Ponfuch)	292
1. Operačná liečba atrézie hymenu	293
2. Operačná liečba hermafroditizmu	293
3. Operačná liečba apendicitídy	293
4. Operačná liečba nádorov pohlavných ústrojov	294
5. Ošetrenie poranení pohlavných ústrojov	294
IX. Iné operácie (A. Bárdoš)	295
1. Operačná liečba Allenovho – Mastersovho syndrómu	295
2. Operačná liečba dysmenorey	295
3. Operačná liečba endometriózy	297
X. Operácie na čreve (A. Bárdoš)	299
1. Apendektómia	299
2. Sutúra lézie čreva	301
3. Resekcia a anastomóza tenkého čreva	301
a) Resekcia čreva a anastomóza stranou k strane	302

b) Anastomóza tenkého čreva koniec ku koncu	303
4. Umelý vývod čreva (anus praeternaturalis)	305
XI. Operačná liečba prietrží (A. Bárdoš)	306
1. Operačná liečba prietrže v jazve po laparotómii	306
2. Operačná liečba pupočnej prietrže	307
3. Operačná liečba diastázy priamych brušných svalov	308
4. Operačná liečba slabínovej prietrže	309
5. Operačná liečba stehnovej prietrže	310
Doslov (K. Poradovský)	315
Zoznam obrázkov a tabuliek	316
Register	323